

Praten voor een leven

Politieonderhandelaar in Nederland

Praten voor een leven

Johan Visser

Schrijver: Johan Visser
Coverontwerp: Johan Visser
ISBN: 9 789402 117974
© Johan Visser

VOORWOORD:

Tijdens mijn werk bij de politie werd mij de kans geboden om politieonderhandelaar te worden. Hier leerde ik de kracht van communicatie.

Door met mensen te praten die in diverse fases van een crisis zaten begreep ik dat communicatie echt een ondergewaardeerd onderdeel was binnen het menselijk contact.

We zeggen wel te kunnen communiceren maar in de praktijk blijkt dat we nog veel te leren hebben.

Deze praktijk heeft mij geleerd dat mensen die op het punt staan om hun leven te beëindigen, toch vaak zeggen ik doe het niet na een gesprek met een politieonderhandelaar. Onderzoek toont aan dat meer dan 95% van de interventies goed afloopt.

Deze cijfers tonen voor mij echt aan hoe krachtig het fenomeen communicatie is in een crisis en vormen dan ook de basis achter dit boek.

Ik vind het jammer dat er zo weinig aandacht is voor het feit dat goede communicatie mensenlevens kan redden.

Dit feit alleen al is meer dan genoeg reden om dit boek te schrijven en mijn ervaringen te delen.

INHOUD:

I	Historie
II	Ontstaan van Nederlandse politieonderhandelaar
III	Opleiding
IV	Communicatie
V	Conflict
VI	Aandacht
VII	Cultuur
VIII	Voor wie doen we het?
IX	Daadwerkelijke inzetten
X	Terreur
XI	Dankwoord

I HISTORIE: (wat er aan voorafging)

Nederland heeft in de loop der tijden een aantal malen te maken gehad met crisissituaties waarbij communicatie een cruciale rol heeft gespeeld. Deze cruciale rol heeft ervoor gezorgd dat men anders naar communicatie is gaan kijken en men kwam tot de conclusie dat degene die gevraagd werd om te communiceren met de andere partij wel heel erg veel kennis tekort kwam. Niets ten nadele van diegene die vaak met redenen op betreffende plek terecht kwamen en echt voor het blok gesteld zijn. Gezien de omstandigheden waarin zij hun werk hebben moeten verrichten en met de kennis van toen vind ik dat zij zich zeer goed staande hebben gehouden.

Nederland had geen ervaring met dit soort crisissituaties en was er ook niet op voorbereid. Zoals altijd moest er iets gebeuren alvorens men er achter kwam dat er kennis en ervaring ontbrak voor zoiets complex als het onderhandelen in crisissituaties.

Hieronder volgt een opsomming van een aantal crisissituaties die ertoe bijgedragen hebben dat het fenomeen politieonderhandelaar is ontstaan.

In 1974 is er een gijzeling in de Franse Ambassade door de “Japanse Red Army”.

Op vrijdag 13 september van dat jaar vallen drie gewapende leden van het “Japanse Rode Leger” de Franse ambassade in Den Haag binnen. Hiermee start de eerste grote gijzeling in de Nederlandse geschiedenis.

De politie die ter plaatse komt wordt direct beschoten waardoor er 2 agenten gewond raken. De derde agent weet een dader in zijn arm te raken alvorens zich terug te trekken.

Wie waren het Japanse Rode Leger:

In de jaren 1970 stond het Japanse Rode Leger op gelijke voet als de Duitse Rote Armee Fraktion en de Italiaanse Rode Brigades. Het doel was het verwezenlijken van een wereldrevolutie met als belangrijk doel het omverwerpen van de Japanse regering.

Het Japanse Rode Leger stond destijds bekend om zijn bloedige aanslagen waarbij het gewelddadige hoogtepunt in 1972 plaatsvond toen het Japanse Rode Leger 25 mensen in koelen bloede vermoordde en 75 anderen verwondde op vliegveld Lod in Israël.

De Nederlandse regering zit op dat moment op het Binnenhof in haar wekelijkse vergadering. Het binnenhof zit hemelsbreed zo'n 500 meter van de Franse Ambassade af.

Er wordt een beleidsteam gevormd onder leiding van Joop den Uyl, destijds premier van Nederland.

Verder zitten in dit team: de ministers van Agt van Justitie, De Gaay Fortman van Binnenlandse zaken en Van der Stoep van Buitenlandse zaken.

Het is de eerste keer dat er een gijzeling was in Nederland en het enige dat men geregeld had was een crisiscentrum in het ministerie van Justitie. Het crisiscentrum werd ingericht in de ministerskamer, terwijl de enige plek waar contact met de gijzelnemers gemaakt kon worden de bibliotheek was. Elke keer wanneer er contact was met de gijzelnemers rende iedereen van de ministerskamer door de hal naar de bibliotheek.

De eerste gesprekken gaan naar de politiemeldkamer. Het is voor het beleidsteam van begin af duidelijk dat het hier gaat om een ernstige zaak. Na het neerschieten van de agenten bestond er geen twijfel over de bereidheid tot geweldgebruik door de gijzelnemers.

Groot probleem in deze gijzeling is de taal barrière. Er wordt besloten om de Japanse Ambassade om hulp vragen.

De secretaris van de Japanse Ambassade, Y. Kondo is bereid om te vertalen.

De heer Kondo blijkt een talent voor onderhandelen te hebben en een goed psychologisch inzicht. Eindeloze gesprekken volgen waardoor een goed beeld kan worden gevormd van de stemming in de ambassade.

De heer Kondo weet de gijzelnemers van diverse ultimatus af te praten.

Probleem in deze was dat de heer Kondo in het Japans met de gijzelnemers sprak, het daarna vertaalde in het Engels waar het beleidsteam weer mee aan het werk ging.

U kunt zich voorstellen hoe lastig deze situatie was. In latere hoofdstukken zal ik uitleggen hoe belangrijk een goede communicatie is en dat het heel belangrijk is dat je elkaar goed begrijpt.

Vanwege de verschillende vertalingen begrijpt u waarschijnlijk al dat een verstoring van deze communicatie ernstig op de loer ligt.

De gijzelnemers (Juno Okudaira, Haruo Wako en Jun Nishikawa) eisen de vrijlating van Yutaka Furuya, een mede Rode Leger lid, die op dat moment in Frankrijk gevangen zit.

Verder eisen ze een Boeing 707 om het land mee te verlaten, 1 miljoen dollar en wilden ze hun wapens mee aan boord kunnen nemen.

Op de volgende bladzijde ziet u een kopie van de eisen zoals die aan het beleidsteam werd voorgelegd.

'captives Ambassador Senard
number other people. We demand the release of
held prisoner in France, la Sante
re to be followed text

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

tomorrow comrade FURUYA must have joined us
Embassy. A bus and a driver should be ready
to take us to Schiphol airport in due course. At Sch
ew of the main terminal building, a Boeing 70
h a crew of pilot and copilot only should be
l for immediate departure.
arrival to our destination the Ambassador and
released unharmed.
physical approach of any sort at any time will
aggression and we will respond accordingly.
the 0300 headline comrade FURUYA has not
to the execution of hostages at regular inter
stands are fully met

Max van der Stoep, destijds minister van buitenlandse zaken heeft contact met zijn Franse ambtgenoot. De Fransen weigeren met de gijzelnemers te onderhandelen. Dit tot teleurstelling van het beleidsteam.

Na bestudering van de bouwtekeningen is al snel duidelijk dat elke interventie tot de dood van de gijzelaars zal leiden.

Frankrijk wil een interventie. Politiek ligt een interventie zeer gevoelig omdat een van de gijzelaars de Franse ambassadeur Senard is. De Nederlandse regering wil geen politiek bloedbad.

Diverse gesprekken volgen waarbij er een constante uitwisseling is van eisen, deadlines en dreigementen.

Beleidsuitgangspunt op dat moment is dat de onderhandelingen dienen om tijd te winnen en dat geen van de terroristen het land mag verlaten.

Ondertussen wordt er aan alle kanten hard gewerkt om tot een goede oplossing te komen.

Er worden onder andere contact gelegd met Air France.

De Franse vliegtuigmaatschappij AIR FRANCE is bereid om een Boeing 707 af te staan aan de gijzelaars. Echter zijn zij niet bereid om piloten te leveren.

Op zondagavond landt de gevraagde Boeing 707 op Schiphol, De gijzelnemers laten hierop twee Nederlandse secretaresses vrij en staan toe dat er voedsel gebracht wordt voor de rest van de gijzelaars.

In de nacht van maandag op dinsdag verandert het beleidsuitgangspunt en kregen de gijzelnemers het volgende aanbod:

Alle gijzelaars vrij in ruil voor Yataka Furuya, Ze kregen een vrijgeleide met de Boeing en 300 duizend dollar.

Het beleidsuitgangspunt is om alle gijzelaars vrij te krijgen.

Wetende dat het bieden van een vrije aftocht tot een hoop kritiek zou leiden werd hier toch voor gekozen. Een team van Transavia werd bereid gevonden het vliegtuig te vliegen. Transavia was destijds de enige maatschappij die met Boeing 707 vloog.

De gijzelnemers reden met 6 overgebleven gijzelaars richting Schiphol in een bus van de mobiele eenheid. Uit angst voor een aanval met gas vernielden de gijzelnemers de ramen van de bus.

Op Schiphol wordt Furuya geruild tegen de 6 resterende gijzelaars. Samen met de 300.000 dollar komt het overgebleven viertal aan boord van de Boeing waarop de Boeing vertrekt zonder dat er een interventie wordt gedaan.

De vlucht gaat rechtstreeks naar Aden. In Aden krijgt de Boeing geen toestemming tot landen. Wanneer de bemanning van Transavia aangeeft dat men nog maar voor 20 minuten brandstof heeft wordt toestemming verleend tot landen, maar alleen om bij te tanken en te vertrekken. De Japanners dachten met open armen te worden ontvangen maar kwamen van een koude kermis thuis.

Er werd besloten naar Damascus (Syrië) te vliegen. Na diplomatieke bemiddeling krijgt de Boeing toestemming om te landen. Eenmaal geland duurt het nog enige uren voordat de Japanners het toestel mogen verlaten.

Het geld werd door een Syrische kolonel in bewaring genomen. De vier Japanners verdwijnen uit het zicht. Het geld en de gijzelnemers zijn niet meer gezien.